

N:o 79.

Toinen Saarna Seitsemäntenä Sunnuntaina Kolminaisuuden Päivästä.

Evank. Mark. 8: 1–9.

Tämä evankeliumi antaa taasenkin meille sekä opetusta että lohdutusta vatsan murheisiin eli ajallisen elatuksen huoliin, sekä myöskin seurakunnan voimassapitoon nähden maan päällä. Tässä vaaditaan uskoa, koska Kristus ei ole tullut sellaista hallitusta järjestämään, jota sanotaan maalliseksi tai taloudelliseksi hallinnoksi. Sen oli Jumala jo entiseltä järjestänyt ja sitä varten kaikki tarvittavat antanut. Yksin järkikin tässä opettaa, mistä ja kuinka kukin voi säädysään saada elatuksen, rauhan ja asunnon, sillä ihminen voi silmin nähdä ja käsin hankkia kaikki tähän hallintoon kuuluvat tarpeet. Sen vuoksi ei olekaan Kristus siihen puuttunut, se kun ei kuulukaan hänen säätyönsä ja virkaansa, vaan koska hänen valtakuntansa pitää oleman toinen hallitus, johon kaikki ihmiset kaikissa säädysissä ja hallituksissa, sekä ylhäiset että alhaiset, syntisinä ja Jumalan edessä ijankaikkiseen kadotukseen tuomittuina kuuluvat, ja jossa heidät pitää autettaman ijankaikkiseen jumalalliseen valtakuntaan ja elämään, niin täytyy hänen siihen ruveta ja syrjäyttää molemmat toiset.

Tästä asian laadusta täytyi seurata, että hänen opetuslastensa, saarnaajainsa ja palvelijainsa piti köyhyyttä kärsiä, sillä he eivät työtään ja virkaansa täyttäessään voineet muun maailman tavalla pitää huolta elatuksesta eikä toivoa rikastuvansa. Sitä paitsi oli maailma vainoava heitä ja ryhtyvä heidän saarnaansa vastustamaan, koska se ei ole sen järjen ja katsantokannan mukaista. Näin ollen

eivät kristityt maailmassa voi millään varmuudella luottaa saavansa elatustaan, nauttia rauhallista menoa ja suojaa, vaan aina täytyy heidän maailman tähden pysyä epä tietoisina siitäkin, voivatko säilyttää sitä, mitä heillä jo on, tahi vasta voivat omaksensa saada, sillä sitä on kadottamisen vaara aina uhkaamassa. Jos heillä taasen jotain syötävää ja juotavaa tai olinpaikkaa onkin, niin eivät he sitä voi muilta odottaa kuin yksin Kristukselta.

Sen tietääkin Kristus varsin hyvin, ja sen vuoksi hän varustaa ja lohduttaa heitä tällä ja tämän kaltaisilla esimerkeillä ja lauseilla, etteivät epäilisi. Vaikka hänen valtakuntansa ei ole ruoka ja juoma, ei ole niiden kanssa tekemisissä, ja vaikka se ei tarkoita ruoan ja ajallisen toimeentulon hankkimista eikä huolehtimista, niin ei heidän siltä kuitenkaan pidä nälkään kuoleman. Näin vahvistaa hän uudelleen, mitä Matt. 6: 33 lausuu: **Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttansa, ja kaikki nämät teille annetaan.** Hän osoittaa täten, ettei niiden, jotka hänen perässään juoksentelivat kuullakseen hänen saarnaansa ja olivat niin innossansa, että kokonaista kolme päivää häntä korvessa seurasivat, pitänyt nälkää näkemättä sieltä pääsemän. Nämät ovat siis hänen sanansa tähden joutuneet köyhyyteen, puutteeseen ja murheeseen, mutta kuitenkin, koska ensin olivat etsineet Jumalan valtakuntaa, ja Kristus heille oli ensin saarnannut, rukoillut ja muuta toimittanut, mitä Jumalan vanhurskauteen tulee, piti heidän

myös saaman ruumiillisetkin tarpeensa tyydytetyksi, että tästä oppisivat uskomaan, ettei heillä siinäkään kohden pitänyt puutetta oleman, ja odottaman häneltä sitäkin, mikä kuuluu hänen seurakuntansa ajallisen elämän voimassapitoon maan päällä.

Valitettavasti ovat aina nuo kaksi, köyhyys ja rikkaus, tehneet kirkolle suurta vahinkoa ja tekevät vieläkin. Kun ensiksikin on nähty apostolit ja oikeat piispat ja saarnaajat niin köyhinä, ettei kukaan ole heille mitään antanut ja etteivät itsekään ole voineet mitään ansaita, niin on jokainen ruvennut karttamaan sellaista virkaa eikä kukaan ole tahtonut siihen ruveta. Kun taas toiseksi sananpalvelijat ovat ylöllisesti rikastuneet suurista tuloista ja pitäjistä ja tottuneet kaikenlaiseen ylöllisyyteen, ovat he lyöneet laimin itse saarnaviran ja sielunhoidon ja sotkeutuneet maalliseen vallanpitoon.

Aivan niin vieläkin. Oikeita pappeja ja saarnamiehiä pidetään niin, ettei kukaan heille mitään hyvää suo, vieläpä tuo häpeemätön maailma, ruhtinaat, aateliset, porvarit ja talonpojat, riistää heiltä pienenkin omaisuuden vaikka suustakin, niin että heidän täytyy vaimoineen ja lapsi parkoineen hätää ja kurjuutta kärsiä ja jättää jälkeensä turvattomia leskiä ja orpoja. Tämä peljättää monen hyväsydämisen ja kyvykkään miehen rupeamasta ollenkaan papiksi eli saarnamieheksi. Sillä kaikki taidet, käsityöt ja säädyt tarkoittavat nälän ja köyhyyden torjumista, mutta tässä virassa käypäin vastoin, niin että ken siinä tahtoo uskollinen olla, hänen täytyy vaaraan ja köyhyyteen antautua.

Siitä on sitten seurauksena seurakuntain rappiotila, niin että pitäjät ovat papittomia ja saarnatuolit tyhjiä, tai tulee jälleen sellaisia saarnaajia, jotka eivät uskollisesti sodi Jumalan sanan ja Kristuksen valtakunnan puolesta, vaan ajattelevat, kuinka niin saarnaisivat, että

ihmiset sitä halusta kuuntelisivat, ja he itse näin vaarasta säilyisivät ja jälleen rikastuisivat. Mutta tästä taas ei hyvää lähde. Sen vuoksi myöskin nyt suuret ja mahtavat, aatelisto etupäässä, haluaa tallata maahan kirkkoherrat ja saarnaajat, etteivät ne uudestaan rikastuneina rupeisi heitä hallitsemaan, jota ennen aikaan ovat saaneet ja joka vieläkin kirvelee. Mutta tällä tavalla eivät he kuitenkaan pääse tarkoitustensa perille.

Kuinkas nyt pitäisi asia järjestettämän, ja mistä saataisiin saarnaajia ja pappeja, että Kristuksen valtakunta voimassa pysyisi? Eihän kummastakaan ole kirkolle hyvää: pelkkää köyhyyttä, nälkää ja murhetta eivät saarnamiehet voi kestää; suurta hyvyyttä ja rikkautta ei voida kantaa. Köyhyys pidättää ihmisiä rupeamasta siihen virkaan, rikkaus houkuttelee heitä viran tehtäviä laiminlyömään. Mutta kuitenkin, jos niin tehdään, ettei heille edes ravintoa tahdota antaa, jos saarnatuolit ja papinvirat jäävät avonaisiksi, niin saapa maailma myös nähdä, mikä siitä lopuksi tulee.

Jos nimittäin jokainen tahtoo ainoastaan omaa taloaan ajatella pitäen huolta ainoastaan omasta elatuksestaan, eikä kukaan siitä välitä, mihin tilaan Jumalan sana ja saarna virka jouuu, niin on Jumala sanova, niinkuin hän lausuu profeeta Haggain kautta 1: 4–11. Kun silloinkin kansa jätti autioksi Jumalan huoneen, lakkasi harjoittamasta Jumalan sanaa ja palvelusta temppelissä, niin että pappein täytyi peltoyötä raataa ja opetella muita ammatteja elatukseen, koska heille ei virastaan ja palveluksestaan mitään annettu, niin sanoi Jumala: **Kylläpä aikanne on ollut asua teidän kunnistetuissa huoneissanne, ja minun huoneeni täytyy autiona olla; nyt siis katsokaat kuinka teille käy. Te kylvätte paljon, ja vähän viette aittaan; te syötte ja ette tule rautuiksi; te juotte, ja ette saa kylläänne; te verhootte teitänne, ja ette tule lämpymäksi;**

ja joka rahaa ansaitsee, hän panee sen lävilliseen kukkaroon. – Kyllä tosin te paljo toivotte, vaan se tulee vähäksi; ja vaikka te parhaallansa kotia veisitte, niin minä sen kuitenkin puhallan pois. Miksi niin? Minun huoneeni tähden että se on autiona, ja kukin teistä rientää oman huoneensa kanssa. Sentähden on taivas teiltä kasteen pitänyt ja maa kieltänyt hedelmänsä, ja minä olen poudan kutsunut sekä maan että vuorten päälle, viinan, öljyn, ja kaiken päälle, kun maasta tulee, ihmisten ja karjan päälle, ja kaiken kätten työn päälle.

Katsos, tämmöisen rangaistuksen tuottaa sellainen saarnaviran halveksiminen, ja silloinkin Jumala rangaistuksensa kaikkein helpoimpana lähettää, niinkuin hän sen vielä siihen aikaan lähetti ja suokoon Jumala, ettei hän kovempaa lähettäisi. Mutta kun Jumalan sana niin tykkänään laimin lyödään ja pappeja tai saarnaajia niin kohdellaan, että heidän täytyy virkansa heittää ja muulla työllä leipänsä etsiä, joten toisetkin pelotetaan siihen virkaan rupeamasta, vaikka muuten olisivat siihen kykeneviä ja taipuvia, silloin lähettää Jumala kalliita aikoja ja muita suuria maanvaivoja, kuten nyt voidaan nähdä, ettei kenenkään kukkarossa mitään pysy, eikä mitään siunausta ja säästöä jää. Vieläpä ottaa hän myöskin sanansa ja oikean oppinsa tykkänään pois ja päästää valloilleen lahkohenkiä ja väärinä opettajia, jotka ihmisen ennen kuin huomataan, viettelevät ja pettävät sielun ja tavararan puolesta, niin että heille jää yhä runsaammin ja kasoittain täytyy sitä kantaa.

Tässä olisi siis syytä neuvoa maailmaa, herroja, ruhtinaita, maakuntia, kaupunkeja ja kaikkia yhteisesti, jos he neuvosta yhtään ojentuisivat, että he edes vähänkin koettaisivat tyydyttää Jumalan huoneen ja valtakunnan tarpeita. Täytyyhän niin toki muissakin viroissa ja aloilla tehdä, että niiden hoitajille

annetaan siitä myöskin heidän leipänsä, joka on paljoa tarpeellisempi kirkollisessa saarnavirassa, koska muualla yksikin virkamies tai tuomari riittää. Yksi lakimies tai lääkäri voi hyvästi tyydyttää yhden kaupungin tai vieläpä välistä koko maakunnankin tarpeet, kun sitä vastoin monessa maakunnassa, sen mukaan kuin kirkkokuntia ja pitäjiä kussakin on, tarvitaan tuhannenkin saarnamiestä, sillä syntyyhän joka päivä lapsia, jotka täytyy kastaa ja kasvattaa, että he Jumalan sanaa oppisivat ja tulisivat kristityiksi. Mistäs niitäkään saadaan, ellei niitä ruokita ja kasvateta? Muussa tapauksessa täytyy kirkkojen seistä tyhjinä ja kansan kulkea hajallaan eksytyksissä, tai elättää ja kärsiä pölkkypäitä, syöttöläitä ja viettelijöitä.

Mutta voi niitä, jotka tässä ovat apuna olleet tai eivät ole estäneet sitä, että Herran huoneen täytyy autioksi jäädä. Mutta paljoa enemmän tulee niitä surkutella, jotka toisiakin ovat siitä peljättäneet pois ja estäneet siihen pääsemästä tai siinä pysymästä, sillä sellaiset ovat pahempia kuin juutalaiset tai turkkilaiset, vaan eivät nekään ole syyttömiä, jotka köyhyyden antavat itseään peljättää. Heiltähän puuttuu etupäässä uskoa, että Kristus kuitenkin tahtoo heillekin leivät ja ruumiin ravinnon antaa. Vaikka siinä tuskaa ja vaivaakin olisi, niin täytyy sinun samalla muistaa, kuinka paljoa suurempi hyvyys se on, että ihminen saa leipäpalasen käteensä ihmeellisellä tavalla jo Jumalan siunauksesta, kuin maailman kaikki rikkaus ja ylellisyys.

Sen vuoksi pitäisi toki erityisesti hallituksen sitäkin ajatella, kuinka se voisi jotain tehdä lastemme ja jälkeistemme auttamiseksi; se ei saisi sillä tavalla vetää kättään pois eikä esimerkiksi estää ja peljättää toisiakin, sillä näin kärsii kristikunta parantumaton vahinkoa. Kuinka aiot Jumalan edessä siitä vastata, jos kirokun ahneutesi kautta yksi ainoakaan

sielu laiminlyödään tai estetään autuutensa asiassa? En tahdo sitä mainitakkaan, jos kokonaisen kaupungin tai maakunnan estät, niin ettei sillä voi olla Jumalan sanaa ja saarnaa. Sepä vasta olisi julma, sydämetön, kirottu ihminen, joka ei omia lapsiaanakaan siihen auta vaan pikemmin siitä estää. Jos me nimittäin tahdomme olla kristityitä, tulee meidän tietää, että meillä on sellainen kutsumus ja Jumalan käsky, että molemmin käsin ja kaikin voimin meidän kaikkein täytyy pyrkiä siihen, ettei Jumalan huone jäisi autioksi eikä saarnatuolit tyhjiksi, sekä ettei hänen valtakuntansa loppuisi, jolloin me itse ja nuorisot jäisimme autuudesta osattomiksi.

Jo Vanhassa Testamentissa oli jokaisen velvollisuudet säädetty antaa kymmenykset kaikista tuloistaan tähän tarkoitukseen (3 Moos. 27: 30 ja seur.). Kuinka paljoa enemmän meidän kristittyjen pitäisikään katsoa, että Kristuksen valtakunta tulisi rakennetuksi, että sen palvelijat saisivat syödä meidän kanssamme, jotta mekin täten pysyisimme samassa Jumalan valtakunnassa ja voisimme sellaisen armon ja autuuden jättää lapsillemmekin perinnöksi. Tämä on tärkein tehtävämme ja ilman meitä ei myös kukaan maan päällä siitä ota huolta pitääksensä. Ellemme näin tee, on hän kiittämättömyytemme palkaksi hillitsevä ahneuttamme ja itaruuttamme siten, että pian omaisuutemme itsestään katoaa. Eihän meillä ole niin paljon tavaroita ja säästöä, ettei hän voisi riistää sitä kalliilla ajalla, turkkilaisilla, sodalla tai muulla maanvaivalla, niin että yhdessä vuodessa voi kaikki hävitä, kadota tai muuten turmiolle mennä.

Siis tahtoo nyt Kristus tässä ensiksikin oman esimerkkinsä kautta kehoittaa meitä, että jokainen ajallisilla eli ruumiillisilla tavaroillansa auttaisi myöskin Jumalan sanan ja valtakunnan edistymistä, ellei hän itse voi tai tahdo saarnaajaksi ruveta. Sitten hän myöskin

lohduttaa tässä virassa olevia, etteivät paheni tai antaisi nykyisen puutteen ja köyhyyden itseänsä peljättä, vaan tietäisivät, että Kristus pitää murheen heistä, tahtoo ravita heidät köyhyydessäkin eikä aina antaa heidän hätää ja puutosta kärsiä, vaan lopullisesti sitä runsaammin ruokkia. Vieläpä on hän jo ennakolta kaikki varannut ja hankkinut, ennen kuin he ajattelevatkaan, mistä heidän pitäisi elatusta saada.

Sillä osoittaapa hän voimaallisesti tällä esimerkillänsä olevansa rikas, voimakas Herra ja hankkija, oikeinpa äveriäs mylläri ja leipuri, parempi kuin yksikään maan päällä, joka on ammattinsa perin pohjin oppinut. Hän suorittaa vallan monta tehtävää yhdellä kertaa ja ilman yhdenkään ihmisen apua, kyntää, kylvää, leikkaa, riihiä, jauhaa ja leipoo ihan yhdessä silmänräpäyksessä. Onhan, näetkös, ihmisellistä ja järjelle käsittämätöntä ruokkia näin monta tuhatta miestä, paitsi vaimoja ja lapsia, seitsemällä leivällä, niin että he kaikki tyyni ravitaan ja vielä tähteitäkin jääpi. Hän tekee sen tuota pikaa yhdellä sanalla; koskettaa ainoastaan leipään ja antaa sen jaettavaksi, jolloin se heti riittää niin monelle tuhannelle ja enemmällekkin ja on kaikki oitis valmiina jauhettuna ja leivottuna. Sepä mahtaa olla kelpo kuningas, sanovat nuo viisi tuhatta, jotka hän samalla tavalla ravituksi, kuten Joh. 6: 14 kertoo; hänen me tahdomme pitää, sillä hän voisi johdattaa koko kansanjoukon sotakentälle ja elättää sen, niin ettei koskaan tarvitseisi muuta kuin kouraista johonkin koriin ja taskuun, jolloin heti koko joukolle saataisiin runsas ruoka ja palkka.

Sen hän voikin ja sellainen Kuningas meillä onkin. Mitä hän koskettaa, se on kaikkea täynnä, ja missä hän tahtoo antaa, siinä täytyy kaikkea olla kyllin ja yllinkyllin. Niinpä käskää hän (Matt. 17: 27) Pietarin mennä ottamaan rahan kalan suusta. Kuka siinä hä-

nelle hopean hankki ja rahaksi löi, tai kukapa olisi sellaista vedestä ja juuri kalan suusta etsinyt? Mutta hän voi niin tehdä ja ottaa, milloin, kuinka ja mistä tahtoo, saada kivistäkin leipää ja vettä vaikka koko maailman ravinnoksi. Nähdään hänen joka päivä koko maailmassa näin tekevän; kaikki, mitä maailma omistaa, tulee pelkän ihmeen kautta, joka ei ole tätä vähäisempi, kuten P. Augustiinuskin sanoo.

Me olemme varsin tottuneet näkemään, että jyvä vuosittain kasvaa maasta, ja sellainen tottumus on meidät niin sokaissut, ettemme tuollaista työtä minään pidä, sillä mitä joka päivä kuulemme ja näemme, sitä emme ihmeeksi huomaakaan. Kuitenkin on se suuri, ja jos asiasta oikein sanotaan, paljoo suurempikin ihme, että hiekasta ja kivistä jyvä kasvaa, kuin että hän tässä ravitsee suuren joukon seitsemällä leivällä. Mitä nimittäin kuiva hiekka muuta on kuin pelkkää hienoksi murtunutta kiveä, tai kivi muuta kuin maa- tai hiekkamöhkäleitä? Mutta kuinka taitaa kivistä leipää tulla, syötäväksi kelpaavata, ja kuinka kumman tavalla se hiekasta ja maasta kasvaa? Samoin kaikki, mikä kasvaa ja mitä kaikki eläimet lajinsa jälkeen meille antavat, mistä muusta se tulee kuin maasta ja tomusta?

Nämä ovatkin sellaisia ihmeitä, jotka on järjestetty maailman alusta ja tapahtuvat joka päivä, niin että aivan vuotavat ylitsemme. Mutta koska ne ovat niin tavallisia, että ne näemme ja aistilla tunnemme, niin täytyy Jumalan välistä, kuten tässä, tehdä, ei mitään suurempaa, vaan kuitenkin jotain erikoisempaa, joka ei ole luonnon tavallisen kulun mukaista, siten meitä herättääkseen ja sellaisella erikoisella ihmeellä osoittaakseen meille avaran maailman jokapäiväisiä ihmeitä ja johdattaaksensa meitä niitä ajattelemaan.

Eihän kuitenkaan yksikään peltomies voi muuta sanoa, kuin että hänen viljansa kasvaa paljaasta kivistä, kuten myöskin 5 Moos. 32: 13 sanotaan: **Jumala vei kansan hamaan maan korkeuteen, ja antoi hänen imeä hunajata kalliosta, ja öljyä kovasta kivistä.** Mitä tuo tarkoittaa, kunka voi hunaja ja öljy kalliosta ja kivistä kasvaa? Tapahtuuhan nyt siten, että sekä viljat että makeimpia hedelmiä kasvavat puut saavat ravintonsa kivistä ja hiekasta, kasvavat siitä eivätkä mistään muualta saa mehuansa ja voimaansa. Jos nyt silmäimme nähden niin tapahtuisi, että öljyä ja hunajaa jostain patsaasta vuotaisi, niin puhisi koko maailma tästä ihmeitten ihmeestä, mutta kun joka päivä juoksentelemme mailla ja pelloilla, jossa niitä meille kasvaa, niin emme näe emmekä ymmärrä mitään.

Koska me nyt olemme Jumalan jokapäiväisistä teoista, jotka ovat pelkkiä ihmeitä, näin tykkänään välinpitämättömiä, täytyy hänen tämmöisillä ja saman kaltaisilla teoilla avata silmämme ja saarnauttaa niitä erityisinä ihmeinä, että toki kristitty pitäisi näitä Raamattunaan ja kirjanaan, oppisi niistä katselemaan kaikkia Jumalan töitä ja ihmeitä, tyyntyttäisi niillä sydäntään ja ajattelisi: Miksi surren minä vatsani ja elatukseni tähden ja olen levoton? Mistä antaa hän viljan pelloille ja kaikki hedelmät, sillä maailma ei kaikella viisaudellaan eikä voimallaan voi oljenkorttaakaan, lehteä tai kukkasta aikaan saada? Jos nyt Kristus, minun Herrani ja Jumalani, joka päivä sellaista tekee, mitä tarvitsee minun surra ja epäillä, tahtooko ja voiko hän minunkin elättää.

Tästä sanot sinä: No mutta, kuinkas sitten sen laita on, että kun hän on sellainen Kunigas, joka kaiken maailman runsaasti ruokkii, niin miksi jättää hän kristittynsä niin usein hättää ja köyhyyttä kärsimään maailmassa? Olisihan kohtuullista, että hän omasta kansastaan

ennen muita pitäisi runsasta huolta? Vastaus: Tässä täytyy tietää, mikä Kristuksen valtakunnan tarkoitus on. Hän tahtoo tällä osoittaa meille, kuten edellä jo alussa olen sanonut, ensiksi, ettei hänen valtakuntansa maanpäällä ole maallinen valtakunta, jonka toimenä on järjestää, kuinka täällä maan päällä voitaisiin syödä, juoda, taloutta pitää, ruumista holhota, jota varten kaikkia tämän elämän tarpeita pitää hankittaman. Vaan hän on järjestänyt sellaisen hengellisen valtakunnan, jossa tulee etsiä ja löytää jumalallisia, ijankaikkisia tavaroita, ja josta hän onkin sitten huolta pitänyt, että se on ja pysyy runsaasti varustettuna Jumalan sanalla, sakramenteilla ja Pyhän Hengen voimalla ja lahjoilla. Sillä ei puutu mitään, mitä ijankaikkisen elämän saamiseen ja voimassa pitämiseen tarvitaan. Sen vuoksi antaa hän maailman omassa hallituksessaan omistaa ja ottaa tarpeensa ja varastonsa ja niitä runsaasti itsellensä koota, mutta kristittyensä käskee hän panemaan toivonsa ja lohdutuksensa, ei näihin ajallisiin, vaan etsimään Jumalan valtakuntaa, jossa heillä ijankaikkisesti pitää kyllä oleman ja rikkaiksi tuleman. Tämä on ensimmäinen syy.

Toiseksi tahtoo hän opettaa kristityitensä uskoa harjoittamaan tässä asiassa, joka koskee ajallista elämää ja ruumiillisia tavaroita, jotta he näidenkin suhteen katsoisivat hänen käsiinsä ja odottaisivat ruumiillisenkin elämän tarpeita häneltä. Jos nimittäin kirkko maan päällä on hänen kirkkonsa oleva ja sellaisena pysyvä, niin täytyy hänen hankkia sille myöskin ruumiillista ruokaa, juomaa, vaatteita, olopaikkaa, asuntoa ja muita tarpeita. Juuri kristittyjensä tähden hän onkin kaikki luonut, mitä maailmassa on, antaa ja voimassa pitää vielä nytkin kaikki ainoastaan heidän tähtensä, niin kauvan kuin maailma seisoo, että heillä olisi tässäkin elämässä kyllin nautittavaa eikä mitään puutosta. Mutta koska

perkele hallitsee maailmaa ja on Kristuksen ja hänen kirkkonsa vihollinen, ja koska kristityt itsekään eivät tämän maailman tavaroita takaa aja, täytyy heidän kärsiä, että se, joka heille kuuluu, heiltä otetaan ja ryöstetään pois.

Näin ollen täytyy nyt Kristuksenkin auttaa kirkkoansa, kun se puutetta ja hätää kärsii, että se pystyssä pysyisi, ja hän auttaakin ihmeellisellä tavalla ja kristityt ymmärtävätkin, että hän se onkin, jolta apu tulee ja joka kristikunnassa alati sellaisia ihmeitä osoittaa, että heillä sittenkin pitää olla ruokaa ja juomaa y. m., vaikka ei kukaan maailmassa heille sitä antaisi eikä soisi, siitä puhumattakaan, että maailma heiltä kadehtii ja vihaa, minkä Jumalalta saavat.

Katsoppas tästä tulee nyt meidänkin oppia uskomaan, että meillä on Kristuksessa sellainen Herra, joka myöskin meidän vatsastamme ja ajallisesta elämästämme huolen pitää, ja siten karkoittamaan ja voittamaan epäuskon surua. Näin monen kaltaisilla esimerkeillä hän yllyttää meidän uskoamme ja haluaa saada meistä sellaisia ihmisiä, jotka olisimme aivan huolettomia omaan persoonaamme nähden sekä hengellisen että ruumiillisen, ajallisen ja ijankaikkisen elämämme suhteen – sillä ei tässä puhuta virka- tai työmurheista, joita Jumala on kunkin osaksi määrännyt ja joita tulee uskollisuudessa ja ahkeruudessa kantaa – ja siis iloisella sydämellä ja luottamuksella tekisimme tehtävämme varsinkin siinä, mikä koskee Jumalan valtakuntaa. Vaikka hätään ja puutteeseenkin joutuisimme, tulee meidän jättää asiamme hänen haltuunsa ja kristittyinä vahvistaa ja lohduttaa itseämme näin: Minä tiedän ja olen oppinut evankeliumista, että minulla on sellainen Herra, joka voi yhdestä leivästä tehdä niin paljon kuin tahtoo. Ei hän tarvitse siihen peltomiehiä, mylläreitä eikä leipureita, ja hän antaa minulle, milloin ja kuinka paljon vaan tarvitsen, vaikka en tiedä enkä

ymmärrä, enpä edes mietikkään, kuinka, milloin ja mistä se tulee.

Evankeliumimme tekstikin osoittaa kuinka Kristus käyttäytyy ja puhuu, kun hän näkee että kansa, joka häntä seuraa, ei enään voi nälkää näkemättä palata takaisin kotia. Hän kutsuu opetuslapset tykönsä ja alkaa heidän kanssaan neuvotella näin: **Minä surkuttelen kansaa.** Siihen lausuu hän vielä syynkin lisänten: **He ovat jo kolme päivää viipyneet minun tykönäni, ja ei ole heillä, mitä he söisit.**

Sanoppas tässä minulle, olisiko kansa itse, jos olisivat lähettäneet sananviejän Kristuksen tykö kertomaan hätäänsä, osannut asiansa paremmin selittää, kuin Kristus itsen tajuaa ja siitä keskusteleekin opetuslastensa kanssa. Kuinka olisivat he paremmin voineetkaan asiaansa ajaa ja tukevampia syitä esittää häntä liikuttaakseen, kuin että olisivat sanoneet: Ah, rakas Herra, armahda kuitenkin suuren kansanjoukon avutonta tilaa, miehiä, vaimoja ja lapsia, jotka näin kauvaksi ovat kulkeneet sinua kuullakseen. Toiseksi, ajattele toki, että nyt kolme päivää lakkaamatta ovat sinua seuranneet. Kolmanneksi, ettei heillä mitään ole syötävää, sillä he ovat korvessa. Neljänneksi, jos sinä heidät syömättöminä päästät tyköäsi, niin täytyy heidän ainakin tiellä näännyä, ennen kuin kotiin ennättävät, varsinkin heikon väen, vaimojen ja lapsien. Viidenneksi, ajattelehan että he ovat kaukaa tulleet j. n. e.

Katsos, tätä kaikkea hän itse ajattelee, ennen kuin kukaan siitä hänelle puhuu, ja hän on itse sen rukouksen, jonka he sydämässään mielellänsä olisivat tahtoneet hänelle lausua, niin hyväksi tehnyt, ettei kukaan olisi voinut sydämässään niin hyvää kantaa. Vieläpä hän on asiasta huolenkin pitänyt, ennen kuin he ajattelivatkaan häntä rukoilla, sillä hän keskustelee vakavasti opetuslastensa kanssa ja neuvottelee, mitä olisi tehtävä.

Mitä tämä kaikki muuta on kuin pelkkä elävä saarna, todistus ja näyte, että hän sydämellisesti meidän parastamme tarkoittaa ja että hän, ennen kuin osaamme hänelle mitään mainita, näkee sydämemme, mikä siellä on huolena, paremmin, kuin itse voisimme sanoilla lausua, niin ettei kukaan ihminen voi sydämellisimmin toista puhutella. Sillä ei hän odota, kunnes joku hänelle sanoisi: Ah, Herra, armahda tätä kansaa, ajattele toki, kuinka kauvan he ovat kotoa j. n. e. Kah, sanoo hän, johan minä säälin sitä ja olen kaikesta huolen pitänyt. Mutta antakaapas sentään tekin kuulla, sanoo hän opetuslapsilleen, mitä neuvoja teillä on, kuinka pitäisi menetellä, että kansa ruokaa saisi?

Tuollainen neuvottelemine ja puhumine opetuslasten kanssa tapahtuu ensiksikin sen vuoksi, että siinä hänen sydämensä ja ajatuksensa ilmi tulisi. Sillä ei tule salassa pysyä ja jäädä ainoastaan hänen sydämeensä piiloteuksi, että hän säälii ja surkuttelee kansaa, vaan sen pitää ilmi tuleman valkeuteen, että se kuulutettiin ja nähtäisiin ja me toki oppisimme uskomaan, että meilläkin on sama Kristus, joka vielä nytkin ottaa huoleksensa meidän ruumiillisinkin hätämme, ja jonka sydämeen on aina elävillä kirjaimilla kirjoitettuna nämä sanat: Minä surkuttelen köyhää kansaani. Työssä ja toimessa hän osoittaa mielellänsä tahtovansa että mekin sen havaitsisimme ja nämät evankeliumin sanat niin kuulisimme, ikään kuin hän vielä tällä hetkellä ja joka päivä sitä samaa meille puhuisi meidän hätää tunteisamme, vieläpä paljoa ennemminkin, kuin itse alamme sitä valittaakaan.

Sillä hän on vieläkin ja pysyy ijankaikkisesti samana Kristuksena; hänellä on sama sydän, ajatukset ja sanat meitä kohtaan, kuin hänellä siihenkin aikaan oli, eikä hän ole eilen eikä milloinkaan toisellaisena ollut, eikä myöskään tänään eikä huomenna muutu toi-

seksi Kristukseksi. Onkin tässä varsin kaunis kuva ja taulu, joka ilmaisee meille hänen sydämensä syvyyden, että hän on uskollinen ja laupias Herra, jonka sydämeen meidän häntämme koskee ja joka syvemmälle katsahtaa, kuin me uskallamme rukoilla tai selittääkään. Hyi kuitenkin häpeällistä kurjaa epäuskoamme, joka sellaista kuullessaan ja nähdessään ei kuitenkaan voi ollenkaan häneen luottaa.

Niin, siinäpä juuri onkin syy, minkä vuoksi hän näin alkaa puhua ja opetuslapsil-tansa neuvoa kysyy, että me edes tästä huomaisimme meidän oman epäuskomme ja hulluutemme ja siitä itseämme nuhtelisimme. Näethän sinä tässä, kuinka paljoka paremmin ja syvemmältä hän hädän tuntee ja siitä neuvottelee kuin me itse taitaisammekaan, eikä kukaan ihminen vaarassaan ja hädässään voi itse niin hyviä keinoja keksiä, joilla voisi autetuksi tulla. Ja vaikka hän jo on ajatellut ja päättänyt, mitä tahtoo tehdä, kysyy hän kuitenkin heiltä neuvoa, että huomaisivat, kuinka hän heistä huolen pitää, ja mitä heillä itsellään voisi olla asiaan neuvomista. Siinä havaitaan, minkä verran ihmiset voivat neuvoa, kun heidän pitäisi olla Jumalan ja Kristuksen neuvonantajina. Siinä seisovat he kaikki kuin soittajat, jotka ovat tanssin sotkeneet, ryhtyvät asiaan inhimillisellä viisaudellaan ja punnitsevat sitä rahakolikoiden luvulla. Siinäpä on nyt neljä tuhatta miestä ja hyvästi sama verta vaimoja ja lapsia; mistä pitäisi niille otettaman kyllin syötävää, erittäinkin tällaisessa korvessa, elleivät he tahtoneet ruohoja ja heiniä syödä?

Siinä nyt kuulet inhimillisen viisauden vastauksen, kun he neuvottelemaan pääsee, ja kuinka kaukana se on uskosta. Eihän se tähän tiedä mitään muuta sanoa, kuin kohta siinä paikassa päättää, että asiata on mahdoton auttaa. Sellaiseen umpimutkaan luonto ja järki aina joutuu, kun hätä ja puute on käsissä; kun

sen pitäisi Jumalaan turvata ja häneltä neuvoa ja apua odottaa, laskettelee se paikalla sokeudessaan tuollaisia pilkallisia sanoja: Ei, tämä on vallan mahdotonta, hukka tässä perii j. n. e.

Kun kuolemanhätä ja vaara on uhkaamassa, ajattelee ja päättää se paikalla: nyt ei ole enää mahdollista elää; kun ei leipää talossa ole, silloin on suorastaan mahdoton nälästä pelastua. Niinpä siis pelkkä epäily siinä saa vallan, ellei se heti silmillään näe ja saata käsin koskettaa sitä, millä asiata voidaan auttaa. Ei se ole niin viisas, että voisi ajatella, että Herra vielä tietää neuvon ja avun, koska hän itse ottaa asian huoleksensa eikä ollenkaan siitä epäile, vaan puhuu kuten tässä tekee, niinkuin se joka tahtoo pulan selvittää ja auttaa eikä sallia, että kansa syömättä lähtisi luotaan ja uupuisi tielle. Niin, eipä luonto ole edes niin hurskas, että tekisi hänelle toki sen kunnian ja uskoisi hänen tietävän parempaa neuvoa ja apua kuin se ymmärtää ja tietääkään, ja että tunnustaisi ymmärtämättömyytensä ja kykenemättömyytensä, ja niin jättäisi asian jälleen hänen haltuunsa ja pyytäisi häneltä neuvoa ja apua.

Senpä vuoksi me olemme sellaisia houkioita ja tahdomme oman voimamme ja kykymme jälkeen laskea ja mittailta Jumalalta tarvittavaa apua, jonka vuoksi meidän täytyykin nähdessämme oman voimamme puuttuvan joutua epätoivoon. Samoinhan tässä apostolit ymmärryksensä mukaan laskivat ja arvailivat ruokavarojaan suureen joukkoon verraten ja hätää oman saamattomuutensa rinnalla. Siitä ei voi muuta seurata, kuin että heidän täytyy sanoa: Tässä ei ole muuta neuvoa kuin että laskemme heidät menemään matkaansa ostamaan ruokaa mistä saavat ja löytävät, joko sitten kuolevat sitä tehdessään nälkään tai jäävät henkiin.

Siis näet sinä myöskin opetuslapsissa ja Kristuksen apostoleissa meidän suuren, syvän

epäuskomme, kuinka aivan ymmärtämättömiä suuria houkkioita me olemme Jumalan neuvoa ja tointa pitäessä, ja kuinka emme ollenkaan usko, ellei asia käy meidän ajatus-temme ja mielemme mukaan. Me emme luule hänenkään tietävän mitään neuvoa eikä myöskään mitään meissä aikaan saavan, elleimme edeltäpäin voi nähdä ja laskea, kun se on mahdollista. Kuitenkin hän juuri sen vuoksi näin menettelee meidän kanssamme osoittaaksensa meille, kuinka hän meidän neuvomme, viisautemme ja voimamme loppuessa tekee paljoa enemmän, kuin me voimme ajatella ja mahdollisena pitää tai uskal- lamme rukoilla tahi toivoa. Ellei hän toisin kanssamme menettelisi, kuin me ajattelemme ja neuvomme, niin ei hän voisi kuuna päivänä tehdä eikä osoittaa mitään jumalallista työtä, ja meidän täytyisi joka silmänräpäys epäillä Jumalaa, menehtyä ja joutua perikatoon.

Sen vuoksi onkin paljoa parempi, että hän toimii ja tekee välittämättä meidän neuvostamme ja vastoin-kin sitä, niinkuin Herran ja kaiken luomakunnan Jumalan sopiikin tehdä. Emmehän me kuitenkaan osaisi muuta neuvoa ja sanoa, kuin mitä apostolit tässä asiaan puhuivat, että nimittäin on mahdotonta ja turhaa yrittääkin noin suuren kansajoukon ruokkimista. Kuitenkin käyttäytyy hän niin ystävällisesti, että antaa heidänkin lausua asiasta ajatuksensa, osaa kärsivällisesti heitä kuunnella ja antaa heidän niin pussiin joutua, että heidän täytyy itse nähdä päättömyytensä ja hävetä epäuskoaan, kun saavat huomata ja silmin nähdä hänen ihmetyönsä.

Pitäisipä meidänkin sentään tässä oppia vihaamaan ja vastustamaan epäuskoamme, joka alati hädissä ja vaaroissa on liikkeellä ja tahtoo heti epäillä kaikesta lohdutuksesta ja avusta, ellei näe apua ja neuvoa omassa voimassamme. Meidän tulisi toki tottua ajattelemaan, että Kristus voi tehdä enempää ja suu-

rempaa, kuin me ymmärrämme tai voimme uskoa. Sillä ei meidän kätemme tai voimamme ole suinkaan sellaisiksi luotu, että niiden pitäisi kalliina aikana ja puutteessa tehdä tyhjästä viljaa ja leipää, auttaa kuolemasta elämään. Mutta hän on se Herra, joka sellaista tekee oikeana vasituisena työnään. Käännä siis, sanoo hän, silmäsi ja ajatuksesi omista käsistäsi ja voimistasi minuun; minun sormeni kykenevät sellaista tekemään. Usko sinä ainoastaan, ja jollei asia sinun mielestäsi ole mahdollinen, niin pidä kuitenkin se minun neuvoni ja voimani mukaan mahdollisena.

Tämmöistä opettaa hän kaikin paikoin kaikissa ihmetöissään ja vieläkin niissä joka-päiväisissä ihmeissä, joita seurakunnassaan tekee. Mutta sittenkään ei hän voi meitä siihen kohottaa, että vahvalla luottamuksella ja lujalla rohkeudella uskoisimme hätämme hänen neuvonsa ja voimansa haltuun ja jättäisimme hänelle huolenpidon, jolla tavalla tulisimme autetuiksi hädestä ja puutteesta, tuskallisesta surusta ja epätoivoista, joilla teemme hätämme ja puutteemme vaan suuremmiksi ja ras-kaammiksi, kuin itsessään ovatkaan. Meillä olisi siitä kahdenlainen hyöty ja voitto, rauhallinen, levollinen sydän ja omatunto, lisäksi lohdutus ja apu, paitsi sitä, että tämä olisi hänelle paras uhri ja Jumalanpalvelus. Jos taas emme näin tee, ei se myöskään hänelle rakasta eikä mieluista ole, eikä siitä myöskään ole kenellekään muulle kuin meille vahinkoa, että tuskittellemme ja kiusaamme itseämme, emmekä sillä mitään voita. Täytyyhän meidän kuitenkin jättää asia hänen huomaansa, eikä yksikään meistä voisi pienintäkään hätää poistaa, vaikka kuoliaaksi itsensä surisi.

On siitä sentään meille hyvääkin, että hän antaa meidän tätä kokea ja koetella, ja että hän meidän joutavan neuvomme ja puuhamme, hätiköimisemme ja epäilyksemme kautta opettaa meidät tuntemaan hätämme. Muutoin

emme luulisi koskaan tarvitsemamme häntä emmekä sinä ilmoisna ikänä oppisi uskomaan ja rukoilemaan. Sitä varten hän tässäkin osoittaa ja ilmaisee opetuslapsillensa vallitsevan puutteen ja hädän, ennen kuin he itse asiata ajattelevat.

Samasta syystä hän meillekin välistä lähettää kiusauksia, peljästyksiä, onnettomuutta ja kärsimystä, että tuntisimme hädän ja meille selväksi kävisi, ettemme siitä omin neuvoinemme eikä apuinemme selviä. Kuitenkin tarkoittaa hän myöskin, että luopuisimme omia tuntemisiamme seuraamasta ja lakkaisimme hokemasta: Voi, mihin nyt mennä? Nyt hukka perii! Mistä tuota nyt saa? Pane pois nuo voivotukset ja kysymykset suustasi ja sydäimestäsi, juokse sen sijaan Kristuksen luokse ja odota, mitä hän sinulle sanoo ja tahtoo antaa. Sillä etkös hätää tunne, ei se ole sinulle vahingoksi, sillä siinä tarkoituksessa hän sinun antaa sitä tuntea, että saisit kokea ja havaita myöskin hänen apunsa, hyväntekonsa ja pelastuksensa ja näin oppisit uskomaan ja luottamaan.

Tästä on nyt kyllin puhuttu evankeliumimme pääopetuksesta ja sisällyksestä. Edelleen saadaan kertomuksesta monta muutakin hyvää ohjausta. Ensiksikin Kristus kysyy, kuinka monta leipää heillä on, ottaa ne sekä muutamat kalat, kiittää Jumalaa, siunaa ruoan ja antaa opetuslastensa kantaa ja jakaa sen kansalle. Näin opettaa hän ensiksi, kuinka meidän tulee käyttää Jumalan suomia lahjoja, vaikka niitä vähäkin olisi, kiitoksella ne ottaa vastaan ja tietää, että Kristus senkin tahtoo siunata riittävästi ja runsaasti, vieläpä käsissäkin enentää. Onhan se hänelle mieleen, että hänen lahjansa tunnustetaan ja häntä niistä kiitetään; siihen antaa hän vielä siunauksensakin, niin että se tuntuu paremmalta ja riittävämmältä, kuin epäuskoisten suuri rikkaus ja ylöllinen tavara, kuten Raamattukin Ps. 37:

16 sanoo: **Se vähä, kuin vanhurskaalla on, on parempi kuin monen jumalattoman suuret tavarat**, ja Sananl. 10: 22: **Herran siunaus tekee rikkaaksi**; se on: mitä Jumala antaa ja uskolla ja hyvällä omallatunnolla vastaanotetaan. P. Paavalikin 1 Tim. 6: 6 selittää: **Se on suuri voitto, olla jumalinen ja tyytyä onneensa**.

Mitäpä niillä on, jotka ilman uskoa ja Kristusta omistavat suuria tavaroita, ja mitä he voittavat? Ei mitään muuta kuin riistävät itseltään Jumalan ja hänen siunauksensa, ovat epäjumalan palvelijoita, mammonan orjia, jotka eivät uskalla koskea omaan tavaransa eivätkä anna toistenkaan sitä käyttää. Ainakaan he eivät nauti sitä hyvällä omallatunnolla, eivät voi palaakaan syödä ilomiehellä ahneutensa ja pahan omantuntonsa tähden sillä he ajattelevat yhä enemmän ja enemmän haalia kokoon kaikenlaisilla pahoilla juonilla ja vehkeillä. Kuitenkin täytyy heidän alati asua vaarojen ja huolten keskellä, niin ettei heillä ole rauhaa Jumalan eikä ihmisten kanssa, ja suurten tavarainsa ja lastensa tähden ja muutenkin täytyy heidän nähdä, kuulla ja kokea kovaa sydämenkipua. Näin ovat he itse heittäytyneet perkeleen paulaan ja vaivaan, (kuten apostoli myöskin edellä mainitussa luvussa sanoo), josta eivät voi päästä.

Sitä vastoin, sanoo P. Paavali, voidaan syystä sanoa sellaista rikkaaksi mieheksi, joka pelkää Jumalata, elää uskossa ja jumalisuutensa ohessa tyytyy siihen, mitä Jumala hänelle antaa, ja käyttää sitä Jumalaa muistaen ja kunnialla, vääryyttä ja kellekään vahinkoa tekemättä. Sillä hänellä on sangen suuri tavara, jota sanotaan Jumalan siunaukseksi, niin että köyhyydessäänkin täytyy hänellä kyllin olla. Hän tietää nimittäin, ettei meillä kenelläkään kumminkaan siitä sen merkillisempää etua ole kuin ruoka ja juoma eli, kuten sanotaan, vatsan täyte ja ruumiin peite, sekä ettemme tus-

kallisella surullamme ja ponnistuksellamme mitään toimeen saa, ellei Jumala siunausta anna, kuten Ps. 127: 2 sanotaan: **Se on turha, että te varhain nousette ja hiljan maata menette, ja syötte leipänne surulla, sillä hän antaa ystävilensä heidän maatessaan;** ja Kristus itse Luukk. 12: 15 sanoo: **Ei jonkun elämä siinä seiso, että hänellä paljo kalua on.**

Sen vuoksi täytyy kristityn pitää paljoa rakkaampana Jumalan antama penni kuin kaikki maailman saituripohattain suuret aarteet, sillä hänellä on huoneessansa se ihana jalokivi, jota sanotaan jumalisuudeksi ja tyytyväisyydeksi; se on: rauhallinen, levollinen sydän Jumalassa. Niinä sanotaan myöskin Ps. 112: 1–3 tuollaisista jumalisista ihmisistä: **Autuas on se kuin pelkää Herraa, joka hänen käskyjensä sangen himoitsee; hänen siemenensä on valtias maan päällä. Hurskasten suku pitää siunatuksi tuleman, rikkaus ja runsaus on hänen huoneessansa.** Mitäpä rikkautta, loistoa ja yltäkylläisyyttä tuossakin on, sanoo jumalaton maailma. Mitä ovat pari markkaa köyhän talossa, jossa on tuvallinen lapsia, siihen mieheen verraten, jolla on kymmenen, kaksikymmentä, viisikymmentä tuhatta markkaa arkussaan? Niin, mutta miksikä sitten sen arvaatte, että tuolla hurskaalla ihmisellä on Jumalan siunaus, jota sinä et voi sadalla tuhannellakaan markalla ostaa etkä koko maailman tavaroilla saada? Se vaikuttaa, että yksi markka hyvällä omallatunnolla kiiltää hänen huoneessaan kauimmin ja ihanammin Jumalan edessä ja on parempi kuin kaikki keisarikruunut ja kuningaskunnat, jotka kuitenkin eivät nauti suuria tavaroitaan levollisella ja iloisella omallatunnolla, ja jotka lopuksi eivät hekään siitä enempää mukanaan vie kuin köyhin kerjäläinen.

Mutta tuota ei maailma tahdo uskoa, vaikka se sen silmilläänkin näkee, se on vaan yhtämittaa haalimassa ja ahnehtimassa; ei kukaan tahdo tyytyä osaansa, jokainen haluaa enempää kuin toisella on ja pyrkii siihen, kuten luonnollista onkin, ryöstämällä, varastamalla ja köyhiä sortamalla. Siitä seuraa sitten, ettei tavarasta ole mitään siunausta eikä menestystä vaan pelkkää Jumalan kirousta, vaihua, onnettomuutta ja sydänsurua.

Kun toiseksi Kristus käskee opetuslastensa panna leivän kansan eteen, osoittaa hän sillä, että hän tahtoo tekonsa ja lahjansa kuitenkin antaa ihmisten välityksellä ja heidän palveluksensa muodossa. Täten sanotaan niille, joilla on virka ja päällikkyys, erittäinkin saarnavirka, ja joiden tulee toisia johtaa, että he siinä kuuliaisuudesta Kristusta kohtaan ahkerasti ja uskollisesti palvelisivat ihmisiä, haluisasti ja lempeästi jakelisivat toisille siitä, mitä Jumala on heille uskonut ja antanut, sekä että he oman hyvän esimerkkinsä kautta uskon ja rakkauden puolesta olisivat varsinkin kristittyjen köyhälle joukolle hyödyksi ja lohdutukseksi ja näin omaakin uskoaan vahvistaisivat. Näin osoittaa hän tahtovansa niin siunata ja johtaa sellaisen viran ja työn, että siitä tulee paljon hyviä hedelmiä. Samoin tässäkin: vaikka eivät he Kristukselta saa enemmän jaettavaa kuin seitsemän leipää ja vähän kalaa, lisääntyy se kuitenkin lisääntymistään heidän käsissään niin runsaasti, että jää paljo ylikin.

Siitä tulee meidän sekin oppia, etteivät Jumalan antamat lahjat ja tavarat siitä vähene, vaikka niistä lempeillä antimilla köyhiä autellaan, kuten Kristus Luukk. 6: 38 lupaakin sanoen: **Antakaat, ja teille annetaan; hyvän mitan, likistetyn ja sullotun, ja ylitsevuotavan he antavat teidän helmaanne.** Myöskin todistaa monen hurskaan ihmisen kokemus kaikkina aikoina, että niille, jotka ennen meitä ovat runsaasti määrälleet ja jaelleet antimia

saarnaviralle, kouluille, köyhäin elantoon y. m., on Jumalakin antanut hyvät vuodet, rauhan ja levon. Siitä on myöskin tullut tuollaiset vakaantuneet sananparret kansan keskuuteen kuin: ei kirkonkäynti viivytä, ei antimet köyhdytä, ei väärin saatu menesty j. n. e.

Sen vuoksi nähdään nytkin niin käyvän, että kun täyttymättöminä ahnehditaan ja ryöstellään, kun Jumalalle ja lähimmäiselle ei kukaan anna, vaan sen sijaan toistenkin saatu itselle kiskotaan ja imetään köyhien hiki ja veri, niin antaa Jumalakin meille palkaksi kalliita aikoja, sotia ja kaikenlaista onnettomuutta, kunnes vihdoin meidän on pakko toisiamme syödä, niin että köyhien ja rikasten, suurten ja pienten täytyy joutua toistensa syötäviksi.

Onpa vielä viimeinenkin kohta huomattava, joka opettaa kokoomaan ja korjaamaan myöskin tähteet. Sillä ei hän tahdo, että hyödyttömästi tuhlaamme Jumalan lahjoja, vaan että olemme säästäväisiä ja käytämme tarkoin häneltä saamamme runsauden hyödyksemme ja tositarpeisiimme sekä panemme loput vastaisen varalle. Sitä sanotaan leipäkullan kunnioittamiseksi, kun ei anneta murujen jäädä pöydän alle, ja sitä esimerkkiä noudattaen vanhatkin ovat sellaista lapsilleen opettaneet ja sepittäneet tämän sananlaskun: Kyllä säästävällä kalua on.

Onhan se vallan vihattava ja häpeällinen pahe ja Jumalan lahjain suurta ylönkatsomista, että maailma on niin varsin tulvillaan kaikenlaista ylellistä korskaa ja komeutta, ja että rahaa niin suunnattomasti kaikkeen tuhlataan. Siitäpä sitten täytyykin seurata ryöstämiset, varastamiset, koronkiskomiset, nylkemiset ja nilkomiset, josta maan ja asukasten, herrain ja alamaisten täytyy joutua perikatoon rangaistukseksi siitä, ettei kukaan tahdo vähemmän omistaa kuin toinenkaan, sekä etteivät vallanpitäjät voi hillitä enemmän itseään kuin muitakaan. Koska he nimittäin keräävät syntiä

synnin päälle, täytyy rangaistuksiakin tulla tulemistaan.

P. Paavali sanoo 1 Tim. 6: 17: **Elävä Jumala meille antaa nautitaksemme runsaasti kaikkinaista.** Se on totinen tosi, jospa mekin vaan käyttäisimme sitä tarpeittemme tyydyttämiseksi emmekä panisi jäännöstä, mikä ei ole kulunut, joutavaan turhuuteen. Jos tavaramme näin epäkristillisesti tuhlaamme, hävitämme ja lopetamme, niin sitten rupeamme repimään köyhän suusta hänen omaansa ahneudellamme ja kiskomisillamme, joten ansaitsemme, ettei Jumalakaan anna meidän sitä nauttia, mitä olemme liikanaisesti ja ylettömästi haallineet, nylkeneet ja puoleemme repineet. Emehän koskaan voi tyydyttää ahneutemme pohjatonta helvetillistä kitaa. Ei yhdelläkään herralla ole niin paljon maata ja ihmisiä, eikä millään maalla niin paljon rahaa, että voisi kaksi ruhtinasta elättää. Nyt täytyy yhdelläkin ruhtinaalla olla paljoa enemmän vieraspitohinsa, peleihinsä, vaatetukseensa y. m., kuin hänen maansa ja alamaisensa kykenevät hankkimaan. Saituri voi nylkeä ruhtinaalta enemmän, kuin kokonainen kaupunki voi antaa, josta ei kuitenkaan kukaan ihminen saa mitään hyvää nauttia. Näin ahmii hän kaikki tyyni omaan haltuunsa, vaikka kaikilla aloilla on puute siitä, mitä käytettäisiin kirkkojen ja koulujen ylläpitoon, hallitukseen ja yleisiin tarpeisiin, kunnioitukseen, elantoon ja muihin menoihin.

Lyhyesti: Tätä ei enään voida sanoa Jumalan lahjain käyttämiseksi, joita hän antaa niin runsaasti ja ylellisesti, vaikka kohta Elbe ja Rein pelkkää kultaa virtaisivat ja herrat ja ruhtinaat voisivat tehdä maansa pelkiksi hopeavuoriksi. Eihän näitä tahdota käyttää eikä nauttia Jumalalle kiitokseksi, vaan ainoastaan Jumalan ylönkatsomiseksi ja hänen antamainensa lahjain turmelemiseksi. Ei kukaan ajattele

jättää mitään jälkeentulevaistemme hyväksi,
vaan elää, kuin tahtoisikaikki tyyni hävittää.
Siihen Jumala meitä auttaakin, koska emme
mitään muuta halua.

Tämän kertomuksen salainen merkitys on
kyllyiksi tarkoin selitettynä neljännen paasto-
sunnuntain saarnassa, josta voit sen mieleesi
palauttaa.